

Сценарій тренінг-практикуму «Майстерня серця і ритму»

Учасники: Логопед, 3 дітей з ООП, 3 батьків, 3 асистенти дитини

Ведучий: «Сучасний заклад освіти — це простір без бар'єрів, де кожна дитина має можливість розвиватися, відчувати підтримку та бути прийнятою.

Інклюзивне середовище — це не лише про доступність, а про взаємодію, довіру та партнерство. Ми представляємо досвід проведення заняття, з елементом логоритміки яке об'єднує дітей, батьків та педагогів у спільному русі для розвитку та ментального відновлення».

Мета заходу та очікувані результати

Мета: Створення позитивного психоемоційного середовища для дітей з ООП та їхніх батьків через поєднання логоритміки, дихальних практик та нейромалювання. Формування фонематичного слуху, відчуття ритму та зниження емоційної напруги.

Очікувані результати: Зниження рівня тривожності у дітей та батьків; покращення слухової уваги; активізація артикуляційної та дрібної моторики; створення індивідуального музичного інструмента (маракас, барабан, бубен) для домашніх занять; зміцнення партнерської взаємодії між батьками, дітьми та педагогами.

Методичні прийоми:

Дихальна гімнастика (О. М. Стрельнікова): Формування правильного мовленнєвого дихання, зняття м'язових затисків.

Ідеї української педагогіки: Принципи педагогіки співробітництва, емоційної підтримки та розвитку дитини в атмосфері любові та довіри, співзвучні з працями

В. Сухомлинського, С. Русової, М. Шеремет.

Обладнання та матеріали

- Пуфи для роботи в колі.
- Для виготовлення маракасів: маленькі пластикові пляшечки (по одній на дитину), різні види круп (горох, гречка, квасоля) у мисочках, ложечки, кольорові стрічки, наліпки для декору.
- Маракас (як приклад)
- Музичний супровід (спокійна інструментальна музика для релаксу, ритмічна мелодія для логоритміки).

Структура заняття

Час (хв)	Етап	Дії логопеда	Дії учасників	Мета
0-2	1. Вітання, налаштування	Зустрічає в колі, проводить ритуал вітання.	Діти, батьки та асистенти сідають у коло,	Створення безпечної атмосфери.

			вітаються.	
4	2- 2. Психоемоційне налаштування	Проводить вправу «Теплі долоньки».	Повторюють рухи, торкаються долоньок одне одного.	Зниження напруження, емоційний контакт.
6	4- 3. Дихальна вправа (Стрельнікова №1)	Показує вправу «Долоньки».	Виконують короткі вдихи носом, стискаючи кулачки.	Активізація дихальної системи.
8	6- 4. Логоритмічна вправа з пальчиками	Промовляє авторський вірш, показує рухи.	Повторюють вірш і рухи пальцями.	Розвиток дрібної моторики, ритму мовлення.
10	8- 5. Слухова увага та відстукування ритму	Відстукує ритм, просить повторити.	Діти з допомогою батьків відстукують ритм долонями.	Розвиток фонематичного слуху.
10 -14	6. Спільна робота «Майстерня»	Пояснює процес виготовлення маракасів.	Мами і діти наповнюють пляшечки крупною, прикрашають.	Спільна діяльність, дрібна моторика.
14 -16	7. Трійкова взаємодія (Асистент+Логопед+Дитина)	Підходить до кожної дитини, грає в «Луно».	Асистент підтримує дитину, дитина повторює звук маракасом.	Відчуття успіху, індивідуальна підтримка.
16	8. Дихальна вправа	Вправа	Виконують	Стимуляція

-17	(Стрельнікова №2)	«Погончики».	вдихи з поштовхами рук вниз.	енергії.
17 -19	9. Ритмічна гра з інструментами	Вмикає музику, задає ритм маракасом.	Всі разом грають на виготовлених маракасах.	Слухомоторна координація.
19 -20	10. Рефлексія, психогімнастика	Вправа «Відпочинь», фінальні слова.	Розслаблення, усмішки, прощання.	Зняття збудження, позитивне завершення.

Сценарій для озвучення

1. Вітання та налаштування (2 хв)

Всі учасники сидять на килимі у великому колі. Звучить тиха, спокійна мелодія.

Доброго дня, шановні колеги та учасники!

Рада вітати вас на тренінгу-практикумі «Майстерня серця і ритму».

Сьогодні ми не лише поговоримо, а й практично відчуємо, як через ритм, рух і дихання можна розвивати мовлення, увагу та емоційну сферу дітей. На вас чекають інтерактивні вправи, елементи психогімнастики та ритмічні ігри, які ви зможете використовувати у своїй роботі.

Пропоную розпочати з невеликого налаштування на роботу — створимо дружню атмосферу та відчуємо себе єдиною командою.

Діти та батьки: *(посміхаються одне одному, махають ручками).*

2. Психоемоційне налаштування (2 хв)

Методика: (Етюд на вираження задоволення/радості та тілесний контакт).

Мета: Зняття емоційної напруги, встановлення тактильного контакту між мамою і дитиною.

Щоб наші ручки стали слухняними, а серденька відкрилися, давайте їх зігріємо. Потріть свої долоньки одна об одну, міцно-міцно! Відчуваєте тепло? А тепер, мами, покладіть свої теплі долоньки на щічки вашим діткам. А дітки — на щічки мамам. Яке воно, тепло? Лагідне, спокійне. **Мама 1:** *(тихо дитині)* Дуже теплі долоньки у тебе.

Вправа з елементами ЛФК «Влуч у кошик»

«А зараз ми трішки порухаємось і перетворимось на вправних спортсменів! У нас є чарівні м'ячики, і наше завдання — влучити ними в кошик».

3. Дихальна вправа №1 (2 хв)

Наша майстерня потребує багато свіжого повітря. Покажіть мені свої долоньки! Ми будемо робити короткий, гучний вдих носом, ніби нюхаємо квіточку, і в цей час сильно стискати кулачки. Видих — вільний. Готові? Поїхали!

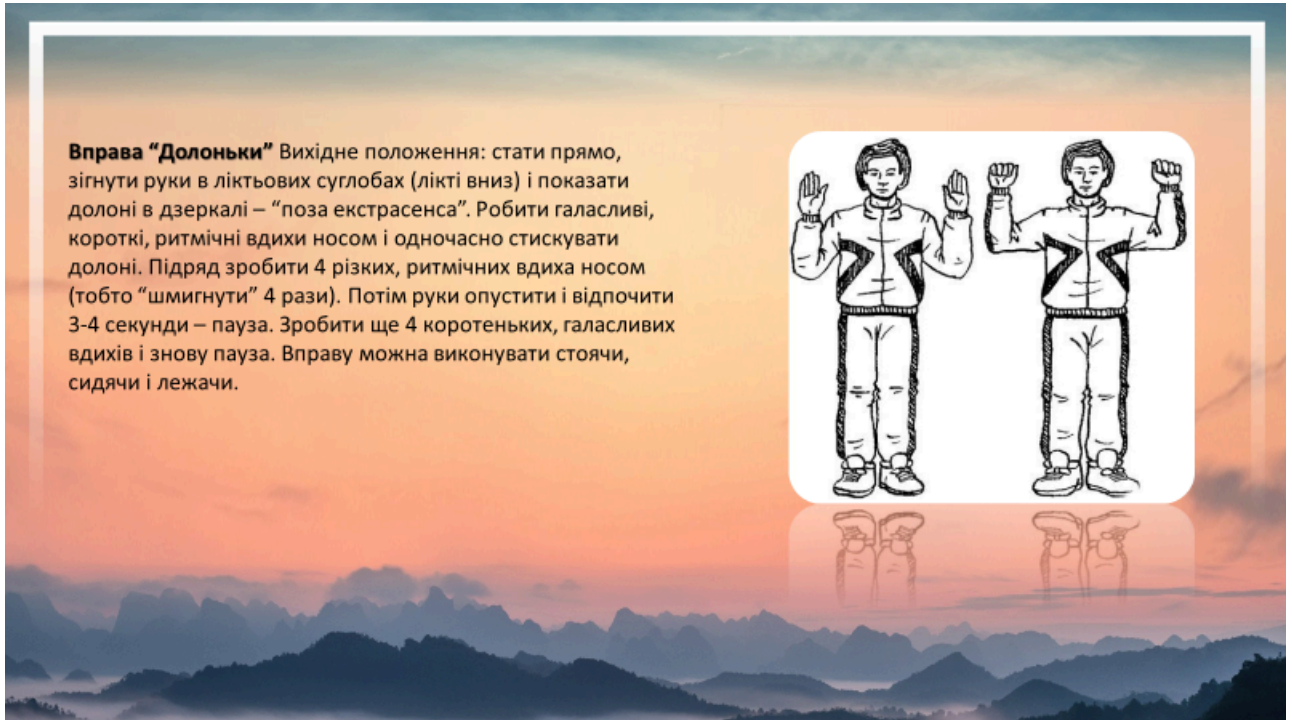
Шмиг-шмиг-шмиг-шмиг!

(Діти з допомогою асистентів виконують вправу. 4 підходи по 4 вдихи.)

Асистент 1: *(допомагає дитині ритмічно стискати кулачки)* Молодець, ось так, дихаємо носиком.

Методика: Дихальна гімнастика за О. М. Стрельніковою (Вправа «Долоньки»).

Мета: Тренування активного, короткого вдиху носом для поліпшення кровообігу та мовленнєвого дихання.

4. «А зараз, дітки, візьміть, будь ласка, фломастери, які вам найбільше подобаються». «Тримайте фломастери в обох ручках. Я зараз вам покажу, як ми будемо малювати — уважно подивіться на мене». «Ми будемо малювати одночасно двома ручками — ось так...

Ручки рухаються разом, спокійно, не поспішають». Спробуйте і ви!

5. Вправа на відстукування ритму (2 хв)

А зараз ми проведемо вправу слухняні пальчики! Повторюйте всі за мною!

(Діти та мами показують відповідні)

Чудово! У вас справжнє відчуття ритму.

6. Спільна робота в колі «Мама + Дитина» (4 хв)

Щоб наші ритми звучали ще яскравіше, ми зараз перетворимося на майстрів. Ми виготовимо справжні музичні інструменти — маракаси, бубни, барабани! Їх ви зможете забрати додому, щоб грати разом з батьками.

(Логопед роздає порожні пляшечки та мисочки з крупами).

Мама 2: *(притримує пляшечку)* Давай, донечко, ще одну ложечку. Обережно, ось так.

Дитина 2: *(зосереджено сипле крупу)* Крап.

А тепер прикрасимо наші інструменти яскравими стрічками та наліпками.

7. Трійкова взаємодія «Асистент + Логопед + Дитина» (2 хв)

Які гарні маракаси у вас вийшли! Давайте перевіримо, як вони звучать. Я буду звуком, а ви — головним музикантом.

(Логопед підходить до першої дитини. Асистент сидить поруч з дитиною, м'яко спрямовує її ручку). **Асистент 3:** *(допомагає дитині легенько струснути маракас)* Давай разом, ось так. **Дитина 3:** *(струшує маракас)* Ш-ш-ш!

Ви справжні музиканти! *(Переходить до наступних дітей, забезпечуючи кожному відчуття успіху).*

«Ті музичні інструменти, які ми зробили разом із дітьми — це не просто іграшки. Це ефективний інструмент для розвитку мовлення, який ви легко можете використовувати вдома у грі».

1. 🧠 Розвиток мовлення через ритм

«Мовлення має свій ритм, як музика. Коли дитина грає на барабані чи маракасі, вона вчиться відчувати цей ритм — і це допомагає їй краще говорити».

2. 👂 Розвиток слуху

«Дитина вчиться слухати звуки, розрізняти їх і повторювати. Це дуже важливо для правильної вимови звуків і слів».

3. 🖐️ Розвиток дрібної моторики

«Коли дитина трясє, стукає, пересипає — працюють пальчики. А розвиток рук нап'ямую пов'язаний із розвитком мовлення».

4. 🌀 Формування правильного дихання

«Ми поєднуємо гру зі звуками і диханням — це допомагає дитині навчитися правильно дихати під час мовлення».

5. ❤️ Зниження напруги та розвиток емоцій

«Такі ігри заспокоюють, знімають напругу і допомагають дитині відчувати себе впевненіше».

Як використовувати вдома (конкретно для батьків)

🎵 Приклади ігор:

✓ Повтори ритм

Ви стукаєте — дитина повторює

✓ Говоримо разом з ритмом

Трясти маракас і казати:

«МА-МА», «БА-БА», «ТА-ТА»

✓ Голосно — тихо

Вчите дитину контролювати силу звуку

✓ Швидко — повільно

Розвиває темп мовлення

✓ Вгадай інструмент

Дитина слухає і впізнає звук

«Найважливіше — це не складність вправ, а регулярність і спільна гра. Через такі прості речі дитина природно розвиває мовлення, слух і впевненість у собі».

8. Дихальна вправа №2 (1 хв)

Перед великим концертом треба набратися сил. Встаємо на ніжки! Ручки стискаємо в кулачки на рівні пояса. Робимо різкий вдих носом і одночасно штовхаємо кулачки вниз, до підлоги, напружуючи ручки. Готові? Вдих! Вдих! Вдих! Вдих!

(Діти виконують разом з асистентами та батьками).

Методика: Дихальна гімнастика за О. М. Стрельніковою (Вправа «Погончики»).

Мета: Зняття напруги з плечового пояса, тренування діафрагмального дихання.

Вправа “Погончики” Вихідне положення: стати прямо, руки стиснуті в кулак і притиснути до живота на рівні поясу. У момент вдиху різко штовхнути кулаки вниз до підлоги, як би віджимаючись від нього (плечі напружені, руки прямі, тягнутися до підлоги). Потім руки повертаються на рівень поясу. Плечі розслаблені – видих. Вище за пояс руки не піднімати. Зробити підряд вже не 4 вдих-рухів, а 8. Потім відпочинок 3-4 секунди і знову 8 вдих-рухів. Норма: 12 разів по 8 вдих рухів. Вправу можна виконувати стоячи, сидячи і лежачи.

9. Ритмічна гра з інструментами (2 хв)

А тепер — фінальний виступ нашого сімейного оркестру! Беремо свої маракаси. Слухаємо музику і шумимо разом!

(Вмикається ритмічна, позитивна музика. Логопед показує рухи: шумимо вгорі, внизу, ховаємо за спину. Всі активно і радісно грають).

10. Рефлексія та завершення (1 хв)

Мета: Зниження психоемоційного та м'язового тону після активної гри.

Музика стихає... Наші інструменти втомилися і хочуть спати. Покладіть маракаси . І ми трішки відпочинемо. Сядьте зручно, заплющіть оченята, опустіть ручки. Уявіть, що ви лежите на м'якій, теплій хмаринці. Вдихніть повільно. Видихніть. Нам спокійно і добре.

(Пауза 10 секунд).

Відкриваємо очі. Ви сьогодні були неймовірні!

Дякую діткам за старання, батькам — за підтримку, а нашим асистентам — за допомогу. Грайтеся цими музичними інструментами вдома, нехай у вашій родині завжди звучить музика любові та радості. До нових зустрічей!